

RESSENYES

AGOST, Rosa

Traducción y doblaje: palabras, voces e imágenes

Barcelona: Ariel, 1999, 159 p.

Aquest treball pot resultar molt útil a més d'un sector del públic interessat en les qüestions del doblatge. D'una banda engruna tota mena de detalls sobre la traducció audiovisual i, en aquest sentit, és de profit per a aquells que tinguin curiositat per aquesta activitat. D'altra banda és un treball científic rigorós sobre teoria de la traducció en un camp que tot just ara comença a ser objecte d'anàlisis acadèmiques.

Es tracta d'un manual ple de virtuts que comencen per la claredat d'exposició i culminen en una bibliografia, molt ben triada, adreçada a tots aquells que vulguin ampliar informació sobre aquest tipus de traducció. Des de la introducció, l'autora ens precisa el punt de vista teòric en què emmarca aquest treball sobre el doblatge com a modalitat de traducció per als textos audiovisuals, la qual cosa permet al lector de situar-se en el tipus de treball que té entre mans. Així, es destaca la importància de la imatge a l'hora de traduir els textos dels guions per al doblatge amb l'objectiu que es puguin, si aquesta és la finalitat de l'encàrrec, complir els objectius comunicatius.

El llibre consta de dues parts i sis capítols que descriuen, en la primera part, el doblatge com a modalitat de traducció,

el text audiovisual, l'evolució del doblatge i de la subtitulació des d'un punt de vista històric i les diverses fases del doblatge. La segona part és una classificació dels gèneres en què es pot dividir els textos audiovisuals per al doblatge i una proposta de metodologia per a l'anàlisi del doblatge.

Una de les aportacions més interessants és el quadre dels gèneres audiovisuals (p. 31), en què l'autora classifica els gèneres televisius (i distingeix entre els dramàtics, els informatius, els publicitaris i els d'entreteniment) d'acord amb els gèneres discursius (narratius, descriptius, expressius, instructius, expositius, argumentatius, representatius i predictius) i, més endavant, p. 40, ens presenta una classificació exhaustiva dels gèneres audiovisuals susceptibles de ser doblats. A més, per tal d'utilitzar una metodologia d'anàlisi coherent es valora de quina manera els factors tècnics, econòmics, polítics, així com la funció del producte i el destinatari, intervenen en la decisió de doblar certs productes audiovisuals.

Com la resta de capítols, el tercer, dedicat a l'evolució i a la situació del doblatge, és ple de curiositats que fan que la lectura resulti amena, a més d'instructiva. També el capítol quart, on s'expliquen les diverses fases

del doblatge i els professionals que hi intervenen, és ple d'exemples reals. Rosa Agost ha sabut, una vegada més, utilitzar aquest recurs com a eina didàctica que permet de llegir el llibre amb gaudi, alhora que li serveix per a explicar amb detall qüestions tècniques, com els tipus de sincronia que el doblatge ha de respectar per agradar als seus destinataris.

El capítol cinquè reprèn la classificació dels gèneres de doblatge caracteritzats en el capítol segon i l'autora aplica la metodologia d'anàlisi que ens havia presentat anteriorment, la qual cosa permet que els lectors s'adonin, en tant que aquest era el seu propòsit (p. 79), que les característiques especials de cada gènere condicionen la traducció posterior.

Finalment, en el capítol sistè, trobem el model d'anàlisi i la seva aplicació a alguns dels programes i productes a què s'havia fet referència en el capítol anterior. L'autora proposa que es tinguin en compte les qüestions relacionades amb el context, a més de les que deriven dels imperatius professionals i tècnics.

Dins del context, l'autora, seguint el model de Hatim i Mason (*Discourse and the translator*. Londres: Longman, 1990) distingeix entre els elements semiòtics (els culturals, els ideològics i la intertextualitat), els pragmàtics (les màximes conversacionals, la intencionalitat i el focus contextual) i els comunicatius (el camp temàtic, el tenor, el mode, les variacions de l'usuari i la presència de diverses llengües en un mateix producte audiovisual). Aquest apartat ens demostra que es tracta d'un model d'anàlisi molt útil que permet d'explicar els resultats de l'activitat traductora.

Traducción y doblaje: palabras, voces e imágenes és, ja com a conclusió, un treball molt ben estructurat, en el qual també s'han argumentat algunes de les reivindicacions dels traductors, com ara la necessitat que ells mateixos puguin realitzar també l'ajust per tal que la traducció quedi més arrodonida i sigui més fidel a l'original.

Laura Santamaria

Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Traducció i d'Interpretació

BUSH, Peter; MALMKJAER, Kirsten (eds.)

Rimbaud's Rainbow

Amsterdam i Filadèlfia: John Benjamins, 1998

Rimbaud's Rainbow és el volum número 21 de la sèrie Benjamins Translation Library. El formen una introducció i catorze articles agrupats en les tres línies principals (Traducció i pedagogia, L'operació de traduir i Els estudis de traducció) del First International Colloquium on Literary Translation in Higher Education, organitzat a la Universitat de Warwick per un subcomitè de l'Institute of Translating and Interpreting (ITI) del Regne Unit. Va ser la primera trobada d'un grup de professors universitaris que ensenyen traducció, tradueixen o escriuen sobre la teoria de la traducció al món anglosaxó; a més d'intercanviar punts de vista, volien reclamar més atenció envers

la seva tasca i realçar el perfil de la traducció literària en l'àmbit universitari. Aquesta disciplina, reivindicada com una activitat creativa i intel·lectual, és mancada de tradició acadèmica al Regne Unit; però, tal com afirma en la seva introducció Peter Bush, s'espera que gràcies a congressos d'aquesta mena s'arribi a crear un cert interès. La introducció també fa referència a algunes de les preocupacions compartides pels assistents, com ara la sensació d'aïllament que experimenten els traductors i els professors de traducció, i la situació precària de la traducció al Regne Unit i als Estats Units, no solament en el pla acadèmic sinó també en el terreny editorial. Encara que el nombre de traduc-